Сцэнарый ранішніка “Мой першы сябар – Буквар”

Мэта: правеядзенне забаўляльна-пазнавальнага мерапрыемства; абагульненне ведаў вучняў, атрыманых пры вывучэнні буквара.

Прывітанне (спяваюць дзеці)
Ці ўсе ёсць?
Вітаем вас!
Пачынаем, бо ўжо час.
Ёсць тут я, ёсць тут вы –
Раз! Два! Тры!

Сцэнка
Аўтар:
Лета песняй адзвінела –
Дзетвара за парты села.
Вочкі радасна гараць:
Дзетвара ўсё хоча знаць.
Вунь і Даша-вучаніца.
Ёй за партай не сядзіцца.
Яна ручку падымае
І ў настаўніцы пытае:
Даша-вучаніца:
- Ёсць у нас і дуб, і граб –
А які той баабаб?
А ці праўда, што жырафа
Вышынёй, як наша шафа?
Аўтар:
Потым трошкі памаўчала
І, падумаўшы, сказала:
Даша-вучаніца:
- Я магу вам адказаць,
Колькі будзе пяць і пяць.
А яшчэ магу таксама
Напісаць я слова «мама».
Аўтар:
Тут і Насця руку цягне.
Насця:
- Я ўмею ўжо чытаць...
Але ў вас хачу спытаць:
Праўда, што ў Сібіры цэлы год
Холад, снег і галалёд?
А ў Сахары сонца ззяе
І зімы там не бывае?
Аўтар:
Ім настаўніца ў адказ:
Настаўніца:
- Дзякуй вам! У добры час!

Адказаць на ўсе пытанні
Дапаможа вам старанне
І настойлівая праца.
За навуку будзем брацца!
Настаўніца:
Дзеці, сёння ў нас незвычайны дзень. Мы перагарнулі апошнюю старонку Буквара. Закончаны першы падручнік.
1-ы вучань: Першае слова — мама,
Першая кніга — Буквар.
Колькі яшчэ не сказана
І не спазнана шмат.
2-і вучань: Першыя перамогі
Жыцця адкрываюць абшар.
Першае слова — мама,
Першая кніга — Буквар!
Хлопчык.
Дзень святочны,незвычайны,
Клас аж зіхаціць святлом.
Мы сягоння адзначаем
Развітанне з Букваром.
Дзяўчынка (трымае ў руках Буквар).
Вось кніжка мая першая
З малюнкамі і вершамі.
Тут словы запаветныя —
І светлыя, і ветлыя.
Я з гэтай кніжкаю якраз
Прыйшла ў першы клас.
Як рада я сустрэчы з ёй —
З найпершай кніжкаю маёй!
І я крычу на ўвесь абшар:
— Буквар! Буквар! Буквар! Буквар! (В. Лукша, "Кніжка мая першая")
Настаўніца:
Па Буквары вы навучыліся чытаць, а значыць, перад вамі адкрыўся вялікі свет друкаванага слова. Газеты, часопісы, кнігі — усё гэта цяпер даступна вам. Вы сталі чытачамі — і гэта сапраўдная перамога. Умець чытаць — гэта вялікая справа. І я вас, мае маленькія сябры, віншую. Вы адкрылі для сябе дарогу ў багатае, вялікае і поўнае незвычайных адкрыццяў царства кніг.
Я не сумняваюся, ўрокі Буквара дзеці засвоілі выдатна. Яны ведаюць шмат беларускіх слоў і нават могуць расказаць, як узнікла наша родная мова.
1- ы вучань (трымае ў руках картку з пытальным знакам).
Ведаю, кожнае слова
Мае плоць і душу.
Як нараджалася мова,
На якой гавару
І пішу?
2-і вучань (трымае ў руках малюнкі птушак).
— Куку!..

— Віць-віць!.. —
Гэта зязюлі і ластаўкі
Прыляталі,
Каб слова Вось так,
Па складах, Ажывіць:
— Куку!..
— Віць-віць!..

3-і вучань (трымае ў руках некалькі каласкоў і лісточкаў).
Шолах калосся,
Шэпт лістападу
Дабаўлялі у слова
Па складу,
І яно,
Нарадзіўшыся ледзь,
Пачынала
Шаптаць,
Шапацець.

4-ы вучань (трымае ў руках карткі з выявамі маланкі і вадаспада).
Грому раскаты,
Гул вадаспада
Дабаўлялі у слова
Па складу,
І яно,
Нарадзіўшыся ледзь,
Пачынала
Грымець,
Грукацець.

5-ы вучань (трымае ў руках картку з выявай беларуса ў нацыянальным адзенні).
Потым у кожнае слова
Чалавек удыхнуў душу —
І нарадзілася мова,
На якой гавару
І пішу.

Настаўніца:
Сапраўды, наша мова ўвабрала ў сябе ўсе гэтыя цудоўныя гукі. Яна — адлюстраванне нашай роднай зямлі, нашай Бацькаўшчыны.

Цёплыя словы – сонца і хата,
Лепшыя словы – мама і тата.
Смачныя словы – хлеб і суніцы,
Росныя словы – кветкі, крыніца.
Даўнія словы - водгулле, род,
Родныя словы – край і народ!

Вучні чытаюць:

1. Мова родная мая ты,
   Што і дзедавай была!
   Мова мамы, мова таты,

Мова нашага сяла!

2. Ты звініш, калі я уранку
   Чую песні за акном,
   І журчыш, як баіць байку
   Мне бабуля перад сном.
3. Разгарну буквар вясёлы –
   Зноў са мной гаворыш ты,
   Мілагучная заўсёды,
   Як званочак залаты.
4. Спяём мы песню звонкую
   Пра родную старонку,
   Пра Беларусь радзімую –
   Цудоўную, адзіную. ("Бацькаўшчына", муз. В. Волах, сл. А. Касцецкага.)

Настаўніца:

Беларуская мова вельмі мілагучная і красамоўная. А колькі ў яе скарбаў – прыказкі , прымаўкі, пацешкі, казкі, забаўлянкі, загадкі.
Давайце разам разгадаем некалькі загадак.

1. За кругам робіць круг,
Садзіцца ён на луг.
Ні рук няма, ні лап,
А спрытна ловіць жаб. (Бусел.)

2. Чорныя, нямыя,
А як势 стануць радком,
Загавораць ладком. (літары)

3. Што за птах
Зімой іскрыцца?
Не варона, не сініца...
Гэта полымем зары
Палымнеюць... (снегіры).

4. "Цар звяроў!" — яго завуць,
Хоць не страшны ён нічуць.
Я у цырку асмялеў
І сказаў: "Дзень добры... (леў)".

5. Баіцца ён, чырвоны,
На дол упасці з кроны,
Каб не паклаў у кошык
Яго ласунчык вожык. (Яблык.)

6. Малыя малышачкі
Носяць мёд на вышачкі. (пчолы)

7. Пчолкі белыя гуляюць,

Поле беллю пакрываюць.
Нібы з вулляў, ляцяць з хмар,
Засцілаючы абшар. (сняжынкі)

8. Сілу волата ён мае6
Дуб з карэннем падымае.
Барада і рогі ёсць,
Цар у пушчы ён – не госць. (зубр)

9. Яна — крыніца ведаў,
Яна — рэцэпт ад бедаў,
Ад невуцтва, ад ліха.
Скарынаўская... (кніга).

10. Быццам белы снег на дол,
Пакрывалам лёг на стол.
Рады госцю беларус,
Засцілаючы... (абрус).

Настаўніца:
Нашы першакласнікі не толькі вывучылі літары, але ведаюць як называецца парадак, у якім яны размяшчаюцца. Гэта…
Дзеці: Алфавіт
Дзеці спяваюць (аўтары:. А. А. Гунько, Л. С. Сас)
А, Б, В, Г,
Дзяцел дзюбай дзёўб дубок.
Дзёўб, дзёўб пакуль не змок.
Е, Ё, Ж,
Зязюля звонка кукавала
Зялюля вусеняў знішчала.
І, Й, К,
Летам ластаўка лятала,
Лоўка мошачак глытала.
М, Н, О,
Прыляцела пліска.
Пырхнула разочак,
Села на пясочак.
Р, С, Т,
Узляцеў удод на плот.
Які ж прыгожы той удод.
Ў, Ф, Х,
Чапля ходзіць па лужку.
Жабкі туляцца ў траву.
Ш, Ы, Ь, Э
-Эму!
- У нас ён не жыве,
Алеж аб ім ведаем усе.

Ю ,Я.
Вось і ўся літараў сям'я!

Настаўніца:
Вы не толькі добра вывучылі алфавіт, але і шмат ведаеце птушак, якія жывуць у нас на Беларусі. А аб чым спяваюць птушкі?
Птушыныя спевы. З. Аляксандрава
Пяюць на дрэве салавей,
Малінаўка і дрозд:
"Ты гнёздаў нашых не чапай,
Не руш птушыных гнёзд!
І ведай: дрэвы ўсе і кветкі
Не перастаюць чакаць,
Калі малыя нашы дзеткі
Паціху запішчаць".
Настаўніца:
З дапамогай урокаў Буквара вы пазнаёміліся з правіламі паводзін у прыродзе. Я спадзяюся, што парушаць, гэтыя правілы, вы не будзеце.

Жук і слімак. М. Танк

(Інсцэніроўка)
Пагожым летнім ранкам
на лузе за сялом
сустрэўся жук аднойчы
з рагатым слімаком.
— Здарова! — жук вітае.
— Куды, браток, ідзеш
і з ракавіны хатку
нашто з сабой нясеш?
Абцёр слімак пот з твару,
гаворыць так жуку:
— Нямала пеpажыць мне
прыйшлося на вяку.
То сцюжа, то марозы,
то навальніца, дождж.
То часам у дарозе
захопіць змрок і ноч, —
шукай тады начлегу
пад нейкім там кустом...
Гавораць яны гэтак
і раптам чуюць — гром.
Ударыў дождж краплісты.
І жук пабег шукаць
дзе ў засені цяністай
шырокага лістка.
Але на цэлым лузе
няма страхі нідзе,
і мокры, ледзь жывы ён

да слімака ідзе.
— Пусці, браток, пагрэцца,
змок дужа на лугу,
насіць за гэта хатку
табе дапамагу.
У ракавіне шчыльнай
вандроўнікі сядзяць.
І нават дождж краплісты
не зможа іх дастаць.
Але мінулі хмары,
і сонца ўстала зноў,
жук хатку слімакову
пакінуў і пайшоў.
Забыўся пра нягоды,
і не наўме жуку,
што абяцаў паднесці
ён хату слімаку.

Настаўніца:

За год мы навучыліся не толькі чытаць, пісаць, рашаць, але і адпачываць разам, дружна ўдзельнічаць у школьных святах, дапамагаць адзін аднаму. А якія мы гарэзы! Аб гэтым нашы прыпеўкі.

Мы прыпеўкі праспяваем
Добрыя, не дрэнныя.
Не глядзіце так на нас,
Бо мы сарамлівыя.

Хлопцы нашыя ў спатрзале
Штодня сілу развівалі,
Каб дзяўчынак бараніць –
Камароў на іх пабіць!

У нашым класе не дзяўчынкі,
А адны красавіцы.
- Дзергану за коску Насцю,
- Ага, значыць падабаецца!

Прыпыніла Насця Даньку:
- Што носішсяўжо з ранку?
- А каму мяне насіць,
Хіба завуча прасіць?!

Лясны дзяцел клювам вострым
Доўбіць звонкую сасну
Паліна з Лідай на ўроку
Парушаюць цішыню.

Стас за ўсіх хутчэй бяжыць
І с’язджае з горкі,
А за партай ён дрыжыць
Нібы мышка ў норцы.

Наша Ліда не ціхоня,
Хоць і бачыцца такой.
Калі трэба – стукне смела
Кулаком, альбо нагой.

На ўроку напісала
Даша тэлеграму.
Наказалі вось Мікіту
І яе таксама!

Мы прыпеўкі праспявалі
Строга па парадку.
Калі з нас вы рагаталі
Пляскайце ў ладкі.

Настаўніца:
Ох, і жвавыя вы, деткі. Сама не разумею, як я з вамі спраўляюся. Напэўна мне хтосьці дапамагае? Хто ж гэта?
Дзеці: Ахоўнік класа – Жмяк.
Верш “Жмяк” (чытае вучаніца)

1-ы вучань: Як радасна ўмець чытаць!
Не трэба маму турбаваць,
Не трэба ўпрошваць і сястрычку:
“Ну, пачытай яшчэ хоць крышку!”
Не трэба клікаць і чакаць,
А можна ўзяць і пачытаць.

2-і вучань: Букварык родны, любы наш!
Расстацца нам прыйшоў ўжо час.
Літаратуру будзем мы любіць,
Але цябе нам не забыць!

3-і вучань: Зазелянела ўсё вакол,
І жаўрукі ўжо кружаць.
Вучні (усе разам).
Табе мы дзякуем, Буквар,
Бывай, наш добры дружа!

Настаўніца:
Нашыя першакласнікі паказалі зусім не маленькі запас ведаў, атрыманых за год: чыталі вершы, спявалі песні, частушкі, адгадвалі загадкі.

Я віншую вас а святам! Цяпер для вас адкрытыя ўске кнігі, новыя веды. Жадаю вам прачытаць шмат цікавых, добрых кніг. Хай кніга стане для вас яркай зоркай у краіне ведаў. Я жадаю вам радасці! Жадаю не сумаваць! Мамаў, татаў, дзядуль і бабуль не турбаваць. І заўсёды прасіць прабачэння за любое сваё парушэнне!

Слова вам, паважаныя бацькі.

Песня “Літарынка”

Настаўніца:
Наша свята падыйшло да завяршэння.

Дзякуй усім! Да пабачэння!